

POHAMOWANY (27) *part praet pass pf*

pohamowany (19), **pohamowan** (8).

Oba o oraz pierwsze a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie). W formie złożonej -an- (18), -ân- (1); -an- : -ân- BibRadz (1:1). ♦ W formie niezłożonej -ân, -ân-.

sg m N (praed) pohamowan (3). ♦ f N (praed) pohamowanâ (8), pohamowana (3); -â RejZwierc (3), BudBib, ModrzBaz, WerGość; -â : -a SarnStat (2:3). ♦ n N pohamowan(e) (1). ♦ pl N m pers pohamowani (9). subst m (praed) pohamowané (1) SarnStat, pohamowany (1) RejZwierc. f (praed) [pohamowan(e)], pohamowany (1) RejZwierc.

Składnia dopełnienia sprawcy: pohamowan(y) od kogo (2) BibRadz, WujNT, przez kogo (1) CzechEp. Sł stp, Cn brak, Linde XVII w. s.v. pohamować.

1. *Zatrzymany w drodze [od czego] (1) : Zâ wołą Bożą pohámowáni fą od niektorey kráiny [Cf Zátym gdy przyfzli do Mifyey/ kuśili fię wnidź do Bithyniey/ ale im Duch nie dopuścił. Act 16/7]. BibRadz Act 16 arg.*

2. *Powstrzymany, powściągnięty, poskromiony; opanowany (26) :*

pohamowan od czego (1): Mniemiał Korneliusz/ żeby w Piętrz coś Bozkiego było: y przetoż łufznie od pokłonu był pohámowan. WujNT 440.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): A przełzedfzy Phrygią y kráinę Gálácką/ pohámowáni fą [vertati sunt] od Duchá świętego/ áby nie mowili fłowá w Azyey. WujNT Act 16/6.

a. *O złym postępowaniu, namiętnościach i emocjach (23) : Aby gwałtowników śmiałość była pohámowaná [Ut violentorum audacia refrenetur JanStat 603]/ vftáwiamy: iż [...] SarnStat 604, 294, 494, 617.*

pohamowan(y) od czego (3): CzechEp 369; Ták iálną przeftrogą duchá Bożego/ od wśelákiego nierządneho towarzyfstwa/ z tym światem złośliwym/ bywáią wierni pohámowáni. NiemObr 12; ReszPrz 62.

pohamowany z czego (1): RejZwierc 36 cf Szereg.

pohamowany przez co (1): á iáko mowiłá áby przez lifty była pohámowana oná iego myśl zła którą był vmyślił przeciw Iudom [cum epistola convertatur cogitatio eius mala] BudBib Esth 9/25.

pohamowan(y) czym (11): A ták fmyśły náfze iefli nie będą rozumem pohámowany/ tedybychmy pewnie byli niewolniki v nich. RejZwierc 80v, B, 28, 76, 262; Abowiem to być nie może/ áby tácy iákiemi práwy ábo kárnościami pohámowani być mogli/ ktorzy tákiey rośpuśtności á złości z młodych lat fwoich przywykli. RejPosWstaw [41³]v; ModrzBaz 25; CzechEp 369; NiemObr 12; ReszPrz 62; á wśzáków nie pohámowana poządliwość/ by nie była pohámowana ftarániem fprawiedliwości [effrenata tamen cupiditas, nisi iustitiae conatus subverteret JanStat 225]/ tedyby záprawdę zgodá y pokóy między ludźmi zginęła. SarnStat 138. Cf Fraz.

pohamowan w czym (1): [Antyjoch] y przeciw Rzymiánom potym choćiaż w części walczył/ y to co do nich należało złupił w Egipcíe/ y do domu fwe⁸⁰ odwiołł: choćiaż záś był w tym y od tego przez Rzymiány pohámowan CzechEp 369.

W charakterystycznych połączeniach: pohamowany(-a, -e) kradzieży i fałsze jawne, luksus, myśl zła, nieposłuszeństwo i rebellio, poządliwość, smysły, śmiałość (2), wszeteczności, złość (3), zuchwalstwa i

gwałty; pohamowany od nieładnego towarzystwa, od swej woli; pohamowany przez listy; pohamowany karnościami (2), panowaniem, prawem (3), przestrogą ducha Bożego, rozkazowaniem, rozumem (3), srogością karni, staraniem sprawiedliwości; pohamowany urzędnie.

Fraza: »swawola (a. swowolność) pohamowana jest (a. być może)« [w tym: czym (1)] (3): tedyć konieczne trzeba wojnę zacząć: ponieważ ludzi złościwych/ ktorzi niemają ani na Boga ani na ludzi żadnego baczenia/ swowolność źle czynienia inaczey pohamowana być niemoże [licentia malefaciendi aliter coerceri non queat] *ModrzBaz* 108; *WerGość* 265; *SarnStat* 327.

Szeregi: »pohamowany i powściągniony« (1): A przeto na to są vczynione Seymy/ aby ci ktorzy prawa a sprawiedliwościami ludzkimi szafuią/ gdzieby s praw polspolitych wykraczáli/ [...] aby byli s thego pohamowani/ y onemi wędzidły na nie z dawną wstawionemi y napisanemi/ aby byli powściągnięni. *RejZwierc* 36.

»pohamowan(y) i zadzierżan(y)« (2): ABy napotym złość potwarców y krzywoprzyśięzców/ swawola była pohamowana y zadržżaná [calumniatum iniquitas, et periuriorum licentia refranetur et cohibetur *JanStat* 508]/ wstawiamy przez niniejszy list: iż [...] *SarnStat* 327 [idem: pohamowana] 766.

[»pohamowany i zastanowiony«: abyście w.m. [...] do tego się wszyscy przyczynili, jakoby te różnice i te właśnie a rozterki domowe pohamowane i zastanowione być mogły *Diar* 1566 58.]

W przen (2) : abyś tym ochotniej kopał a robił w tej winnicy Bożej/ aby oni wieprzowie dzicy/ ktorzy y w domowych oborach śnadź dożyć mamy/ y około najbliżzych granic pełno ich wszędy ryje/ wszędy mogli być iakokolwiek pohamowani. *RejZwierc* 119v.

Wyrażenie: »wędzidły pohamowany« (1): gdy już iest krotce wypisan żywot młodego a poczciwego człowieka [...] y iaka iesth naturą iego/ a iakiemi by/ też wędzidły pohamowana mogła być *RejZwierc* 28.

b. *Zatrzymany w dalszym rozwoju* (1) : Niemniej y wolne żeglowanie ku szkodzie R.P. tedy dla iego [króla duńskiego] Freybiterow pohamowane iest *MycPrz* II Cv.

Synonimy: 2. powściągniony, uskromiony, zadzierżany, zatrzymany, zawściągniony.

Cf **NIEPOHAMOWANY, POHAMOWAĆ**